

30ste ZEEUWSE DUOTOCHT 2009 VEDETTE

Woensdag 23 september
Van Palaver naar de rust.

Het avondlicht schijnt door de zeilen van het scheepsmodel in het raam van het clubgebouw, bemanningen steken er zwart tegen af.

Zij luisteren roezemoezend naar Willem van Ouwerkerk, die altijd al en nu helemaal glunderend zijn vinding het “tussenhavengebied” uitlegt. “Altijd 5 minuten rekenen”.

En stroomdraaien mag.

Al sinds een week laten de weerkaarten een stabiel hogedrukgebied dwars over ons vaargebied zien, vaar je daar noord van heb je NO wind, zuid ervan ZW wind en precies eronder heb je helemaal geen wind. Dat is sinds eeuwen de grote schrik van de zeiler. Je kunt gaan roeien of je kunt je daar in schikken of als vroeger in wanhoop over boord springen. De verleiding de motor in te zetten groeit natuurlijk dan wel.

“in het T&T systeem kan de jury de accuspanning aflezen”

In de stilte daarop wordt het clandestiene gebruik van de motor als mogelijkheid verworpen.

De Noordzee op met windstilte als verwachting trekt ons niet, we lagen al ooit een halve nacht voor anker bij Botkil N. Richting Veerse Meer biedt rijke mogelijkheden maar dan moet je op zondag morgen bij afgaand tij Ellewoutsdijk doen, je bent dan veel te vroeg in Vlissingen terug en er een hele dag aan kwijt. Conclusie met stroom de Westerschelde op.

Als na achten het motorgeronk van de startende vloot is verstomd leert ritinfo ons dat drie boten de tocht beginnen met eerst rust nemen, we blijven met Losbol en Circle of life in de haven achter, zij varen ook om 0200 uit.

Donderdag 24 september.

Van Vlissingen naar Volkerrak.

Op het moment dat de Losbol langs de ramen schiet gooien wij ook los.

In de spleet tussen de onstuitbaar sluitende sluisdeuren is de Circle of Life te zien, ze zet er flink de sokken in, tevergeefs.

In de sluis valt er voor de schipper benedendeks nog zo veel te doen dat we met de kont tegen de sluis wand komen te hangen. Hij kan de landvast met vloeken alleen niet loskrijgen.. Het

bekende mes moet er aan te pas komen.

Buiten de sluis wil waarom? het grootzeil niet omhoog, het voetveer vaart achter ons langs, de Losbol zeilt de Westerschelde op.

Schipper heeft zijn vakantie op deze wateren doorgebracht en meldt routineus ons keurig bij binnenkomst en verlaten van sectoren op de blokkkanalen, er ontstaat zelfs communicatie over en weer. Terneuzen vraagt ons wat in te houden bij de oversteek over de drempel van Borsele. Losbol draait tegen de stroom in en legt aan op havenmond van Ellewoutsdijk maar roept dan dat hij vast loopt.

Wij weten dat de mond aan stuurboord wat dieper is, ronden de Losbol en lopen wel dichterbij bij de haven toch ook vast. Op anker en het zeil gestreken drinken we koffie en houden de diepte in de gaten.

Als we nu het anker ophalen zullen we door de stroom op het basalt worden gezet van het havenhoofd dat naar buiten steekt. Met het zeil op varen we de stroom dood, eenmaal anker op, verliezen we snel hoogte, het anker licht van de Losbol ligt zomaar op flinke afstand.

Weer ronden we de Losbol en meren aan de binnenste paal aan de westkant van de haven doorgang.

Losbol durft nu ook en pakt de buitenste paal van het rijtje, we liggen beide dwars, de doorgang is smaller dan de bootslengte.

Losbol moet eerst vertrekken voordat wij dat kunnen .

Bij de hoek van Baarland zien we hem bij Hoedenskerke zeilen.

Hansweert vraagt ons als we het geultje door de platen uitkomen, op beroepsvaart te letten die stroomafwaarts strak SB houdt in de overloop.

Binnen de havenhoofden moeten we de motor vol vooruit zetten om dezelfde sluis als de Losbol te halen. Willem zal opgewonden raken van onze hoge accuspanning stellen wij ons voor.

Help!? Help !? Het klinkt echt angstig uit de keel van de jonge Bol en hij steekt hulpeloos zijn armen in de lucht. Grote Bol staat machteloos op de drijvende steiger voor de Vlake bruggen Zijn boot dwars voor de brug nu, dreigt tegen de brugklep aan te drijven.

Mijn schipper maakt een ruime lus tegen de klok in en neemt hem langszij met de bedoeling al doordraaiend de Losbol bij de steiger af te leveren.

Het manoeuvreert niet gemakkelijk en vooral langzaam. De brug opent voor een zuid komende Coaster. Wij liggen gepaard in het midden van de brug. De coaster geeft een lange stoot, we schrikken maar mompelend raden hem aan zich rustig te houden. Het draaien vordert echt langzaam.

De coaster geeft - angstiger lijkt het wel - nog een lange stoot gevolgd door 3 korte, de laatste stotterend alsof zijn stoom op is, hij alle hoop heeft laten varen en nu zich met doodsvrachting tussen de brugpijlers boort .

Als de boot ons voorbij vaart komt hoog boven ons de kapitein uit zijn stuurhut, rood van woede staat hij te schelden tot hij stikt in zijn razernij. Wat overdreven vinden we met ons vieren.

We laten de oude bol aan boord stappen en tuffen door de brug, leggen de Losbol aan de noordelijke steiger.

“Maar hoe kwam dat toch allemaal?”

“Om motorminuten te sparen ben ik op de steiger gesprongen om de boot af te remmen.

Maar dat viel vies tegen, het lukte niet, ik moest dat landvast los laten en dat kwam in de schroef”

Het mag natuurlijk niet maar we denken dat ze met die lijn in de schroef wel enige tijd zoet zouden wezen en varen naar de Postbrug.

Voor we daar door zijn heeft de Losbol ons alweer ingelopen.

Op de Oosterschelde is het tij afgaand toch gaat de Losbol strijdlustig richting Bergse diepsluis.

De Zeeland brug gaat vaker open maar korter, de klep sluit hartvochtig als we nog amper 150 m te gaan hebben.

Na een aangename Roompot, zonnig warm en ZW 2a3 weten we in de Vuilbaard scherp zeilend onze eigen wind te maken, ook in de betonhaven stonden we er alleen voor, geen schip te zien

“Jullie liggen in de weg voor de mosselvisser”

De vrouwelijke havenmeester van Zierikzee staat er al als ik het landvast nauwelijks om het belachelijk kleine kikkertje van het de onderhoudsvlonder pal binnen de sluis heb liggen.

“Eèn is er ons net voorbijgevaren en anderen waren nog niet in zicht in het haven kanaal.”

Ze ziet er leuk genoeg uit om haar het hele verhaal van de 30ste Zeeuwse Duotocht uit de doeken te doen maar het blijft bij “ tien minuutjes maar”

Ze denkt even na, knikt beslissend en beent weg.

Gehoord op kanaal 68:

“Weet U hoeveel water er staat in de Dortsman?”

“ Dat is niet veel, meneer, uiterst weinig mag je wel zeggen”

”En in centimeters?”

“Heeft U geen kaart, meneer?”

“Zeker wel en een recente nog ook! Van 2009 zelfs. Maar ik dacht misschien heeft U wat actuelers!?”

“Meneer die kaart van u is behoorlijk actueel ”

Sinds begin jaren zeventig doe ik toch zeker een keer of zes de Keten maar in Stavenisse was ik nog nooit, in mijn kop heeft zich vastgezet dat het daar voor ons niet diep genoeg is maar volgens mijn schipper die op ieder moment van de dag uit het hoofd weet hoe veel water waar staat kan het bijna altijd.

Voor de havenmond ligt een keiendammetje met de stroom mee als een hand die ingang beschermt en verborgen wil houden en zeggen wil: “Liever geen bezoek”

Dring je toch door dan moet je wichelroede lopen tussen de hoge muren van de smalle keersluis waar bovenop stoplichten als geharnaste wachters met speer je waardig moeten keuren voor binnenvaart.

Een kaarsrecht kanaal volgt waarvan het einde nog niets verradert van Stavenisse zelf.

Het kanaal is V-vormig van doorsnede, de wallen bestaan uit louter kei, je moet precies in het midden blijven varen, het water is glashelder als een purgeermiddel.

Aldus 300 meter gereinigd ontvouwd zich in de bocht Stavenisse , een doodstil jachthaventje op een zomerse middag, diep gezakt tussen een hoge dijk waarop een straatwand van tegen elkaars schouder in slaap gevallen huizen.

Het klassieke slepertje naast ons zit perfect in de verf, de kapitein is bezig in een polsdikke lijn een splitsing te maken zijn vingers manipuleren de losse eindjes als een bloemboeket.

De steigerpalen steken hoog boven de boten uit, het is er stil, op het eind van de haven verdwijnen twee spelende kinderen elkaar plagend achter de dijk.

Stavenisse is een parel en zeker meer dan drie punten waard.

Is er tot de Krammersluis nog een tweetje en stond in de Zuid Vlije de Genaker nog redelijk bol,

in de loop van het Volkerak verdwijnt de wind, we komen in een hallucinerende toestand waarin snelheid niet meer te meten is.

Voor de Galatheese haven belt het thuisfront, dat duurt een kwartiertje. Thuis wordt dan op de computer geconstateerd wordt dat we de haven voorbij zijn, wijzelf hadden dat nog niet gemerkt.

In het donker toont het sluizencomplex van het Volkerak haar feestelijke oranje verlichting, we zijn niet vooruit te branden dus je staart er uren lang naar, de weerkaatsing op het water hangt lange slierten aan de lichtjes, de lome golving maakt die dunner en dikker als een kralenketting.

Omdat in het Spui niet gemotord mag worden is het zaak er de stroom mee te hebben, morgen vanaf 13.00 uur.

De eerstvolgende opening van de Haringvliet brug morgen moeten we dan halen. We overnachten aan de jachtensteiger aan de zijde van het Hollands Diep.

Vrijdag 25 september.

Nog een keer draai ik me om in mijn slaapzak, met de earfone trek ik de radio van tafel, we zijn met een klap wakker, een wekkerradio.

De Haringvliet brug opent pas om 8.30, gezien de wind plannen we een uur voor deze 1.5 mijl en dat lijkt nog te weinig als we stilliggend de voorhaven verlaten.

De molens op het sluiseland draaien knarsend.

Onmerkbaar komt er wind in het Noord Hellegat, niet veel maar genoeg om een half uur te vroeg al voor de brug te liggen. Na ons wanhopig geklaag als er geen wind is valt te verwachten dat we dankbaar zijn als die er wel is maar dan accepteren we die als vanzelfsprekend normaal.

Het Vuile gat is bezeild en in èèn slag te halen ware het niet dat twee binnenvaartschepen in opleidingsvaart en de stuurhut stampvol leerlingen, stoppen, snel voorbij varen en weer draaie, ons hinderen.

Ondanks een beetje afvallen in de Korendijkse Geul blijven we uitkijken naar de ingang van de Beningen voor de wind kruizen met de stroom mee. Bij de BN 18 gaat de Genaker op, de tophoek snapper schiet lost los en er iemand zal de mast in moeten. Schipper is zwaarder en heeft hoogtevrees maar beleefdheid en anciënniteit dwingen hem. Aan grootzeilval gaat 90 kilo schipper met de ogen dicht omhoog met als veiligheid de dirk.

Het neemt een uurtje. Het spui gaat doordoor verdiend aangenamer.

De Beau Bateau die we op de oude Maas voorbij lopen, ligt hoog op het water, ze hebben met motorpech in Rhoon een dag verloren en zeilen nu puur voor het plezier.

Onder de Barendrechtse wal trekt de Dawn Raid met haar Britse zeiltje motorsailend westwaarts ons voorbij

In de Kil vraagt de schipper van de zeilende Specie waarom er toch zeilen bestaan als we hem voorbij motoren .

Zeilen kan dan weer op het Hollands diep kruisend tussen de beroepsvaart door.

Strijensas om 17.00 uur lijkt op de generale repetitie voor de Vlissingse finish, een hoge dichtheid aan deelnemers , de Beetle juice draait voor ons binnen.

We meren 10 minuten af tegen de bolle kop van een platbodem. Vanuit de kuip van een motorkruiser aan de overzijde roepen blauwe blazers en zomerjurken met sherryglazen in de hand waarschuwend daar niet te gaan liggen.

“Dat heeft ie liever niet”.

Na gestommel in de kajuit schiet een hondje op ons af, het felle blaffen en driftig krassen van zijn nageltjes op het perfect geschilderde stalen dek schijnen de sherrydrinkers gelijk te geven. Langzamer komt een niet onvriendelijk mannetje over het gangboord van de platbodem naar ons toe stappen.

“Nee we leggen niet echt aan”.

Het Zeeuwse Duotocht verhaal is helemaal aan hem besteed, hij wordt enthousiast. Zijn hondje likt als beloning slijmerig mijn hand. Ontspannen, een wolkje uit zijn pijp blazend, de handen in de zakken van zijn werkbreek geeft hij bij het afvaren mijn schipper zeilaanwijzingen uit zijn rijke vaarervaring.

Dan loopt de Specie binnen.

“ Nee, daar mag je niet aanleggen , dat heeft ie liever niet”

Terwijl de witte reigers stapvoets jagen langs de keerdammetjes en de meeuwen van de avondzon genieten op de visstokken boven het Hollands Diep komen Padora, Kioni en Lurene ons tegemoet maar erger de Specie loopt op ons in en voorbij.

23.00 Gelijk met de Specie komen we de Jachtensluis uit, wij gaan aan de steiger liggen. De wind is zo goed als op maar we zien de Specie de havenlijn passeren, stilstaand in de nacht.

Op punt van naar bed gaan legt de Beau Bateau aan en in alle verhalen gaat een uurtje zitten.

Zaterdag 26 september

Tegen het licht van de opkomende zon kijk ik tegen de witte bilpartij van een zeiler die gehurkt

over de rand van de steiger kakt. Back to the basics, dat past uitstekend bij de ZDT, bij de totale afhankelijkheid van de wind, bij het alleen maar willen zeilen en het afwerpen van alle culturele

ballast.

Op het Hellegat schijnt het roze ochtendlicht over de mist heen, de windmolens zijn hun fundatie kwijt, een hogere wolk kijkt er blozend naar.

Het thuisfront meldt dat de Specie tegen vieren bij de Krammer heeft afgemeerd, wij denken nog het sneller te kunnen. Om 09.00 begint onder de Krammersluizen de ebstroom te lopen die moeten we oppikken zodat we voorbij Stavenisse nog naar Burgsluis kunnen en met het tij terug naar de Bergse Diepsluis om daarna het Veerse meer in te schieten.

Voorlopig werkt de wind niet mee, te lui zelfs om de mist weg te blazen.

Een naderend toplicht is de enige belevenis op dit traject daar blijkt heel vaag de Beau Bateau onder te hangen.

Oost van de Galatheese haven trekt de mist op.

We drijven gezamenlijk de vissersbootjes die naast de rode ton liggen zo langzaam voorbij dat het de vraag of de vissers die al lijken ze wel dood toch van het oplettende soort zijn ons hebben opgemerkt

Voor het Noordergat ligt de Beetle juice en wij gedrie-en stil..
Dan loopt de BB op ons uit maar de Krammer sluis doen we weer gezamenlijk.

We drijven door Krammer Zuid, Zijpe, Mastgat en Keeten, moeizaam, moeizaam als op een voet tocht door de woestijn, voortgang is niet merkbaar, de einder blijft maar liggen daar ver weg. Blijven in de zandzee nog voetstappen achter, wij hebben zelfs geen zog. De kunst van het zeilen zonder wind is een moeilijke. Onder de giek houden we van de Genaker het onderlijk scherp in de gaten als verontruste ouders een doodziek kind, als dat even omhoog dreigt te komen ademen we in, valt het weer krachteloos neer zuchten we diep mee. Halen we de loefschoot een beetje aan omdat we aan loefkant van de mast wind vermoeden – wat is loef bij geen wind?- dan worden we teleurgesteld, trekken we de lijschoot aan dan vinden we achteraf de loefkant beter – wat is beter als er geen wind is?.

Bij 0 knoop wind trimmen als je daarna 0 knoop snelheid afleest tast het moreel aan en ons ontzong de moed als het badwater als de stop eruit is, lang daalt dat alleen tot het gorgelend in de afvoer verdwijnt in een draaikolkje, .

Voorbij de slikken van Viane ligt voor ons het dieptepunt, de stroom kentert. Burghsluis kunnen we vergeten zelfs de Bergse Diepsluis is bij deze wind niet haalbaar. En hoe komen we überhaupt hier weg? Ankeren?

We strepen af, de finish is alleen nog haalbaar als we rechtreeks naar het Veerse Meer gaan. Beau Bateau komt op de motor terug naar ons, zij geven zelfs het plezier zeilen op, gaan naar de Zandkreek sluis daar gaat een groep deelnemers een feestje bouwen.

Dan veroorzaakt de vloed een wonder, als we het anker uitgooien steekt er wind op. We kruisen tot de Keeten B gaan overstag de Witte Tonnen Vlije in en het Brabants vaarwater.

In de oostelijke bocht van de Dortsman ligt een jachtje voor anker op de rode tonnen lijn daar waar de bank het steilst en hardst is maar leven valt er niet te bespeuren aan boord.

Ook voor de Bergse diepsluis liggen twee jachtjes aan hun moorings en onverlicht nog. Tien minuten liggen we aan een roestende paal.

Als we de havenkom verlaten zijn de geankerde jachten al moeilijk te omzeilen in het donker.

Langs de fel verlichte loggers vol amateur-vissers kunnen we nog redelijk westwaarts zeilen, het moment van de waarheid is daar. Gaan we nu er nog wind is richting Burghsluis?.

We rekenen en rekenen. Laten we Burghsluis vallen of de finish zondag of de reglementaire rust?

De Zandkreek varen is best aardig met om en om een verlichte ton maar dat kan de stemming niet opbeuren het is onherroepelijk we zullen de prestatie niet leveren en meren aan de Oosterschelde zijde van de sluis af

Zondag 27 september

Met de bekende groenblauwe Spinaker op, doemt de Losbol op uit de Zandkreek, rustig en voornaam als een zondag morgen.

Zij hebben Burghsluis wel gedaan en weten van de jury dat er nog drie jachten mee spelen.

“Dat moeten jullie zijn en wij en dan is er nog een die een afwijkende route heeft gedaan”

“Jullie hebben Burghsluis toch ook gedaan? Toch?”

Vastbesloten nog niet officieel op te geven, zet de Losbol ons voor het blok. .

Vluchten kan niet meer.

Zij hebben ondanks dat ze de hele zaterdag die wij voor Pampus hebben gelegen niet gezeild hebben nog wel de mogelijkheid alles te halen, een bewonderswaardige prestatie Zij zetten dan ook alles in de spin zowel als de in elkaar geflanste riemen.

Ze ploeteren voorons uit.

Met voldoening zien we dat wij die slechts kort en symbolisch met onze riemen roeren nauwelijks minder hard gaan dan zij met hun geploeter.

Over de bocht zien we collega's varen tussen Kortgene en Wolphaartsdijk, de afstand blijft gelijk we nemen de bocht om het raceboten traject langzaam als de wijzers van de klok.

Wel treffen we steeds meer opgeluchte deelnemers die hun ambitie aan de wilgen hebben gehangen, in het voorbijvaren met alle nog zeilende collega's een praatje maken en verder geheel ontspannen alleen nog maar genieten van het mooie weer.

Mastenbroek wordt gebeld om af te melden. Hij had ons wel door zei hij.

Op de motor toch de Schenge en het vaarwater langs Kamperland nog gedaan.

In het clubhuis van de vereniging voor de watersport maken in de presentatie de rupsen van Cracau duidelijk wat in de gesprekken tussen finish en mosselen nog onduidelijk is gebleven.

De Circles of life staan me nog steeds voor de geest.

En ja Ellewoutsdijk te doen vanuit Breskens en trouwens ook Noordland vanuit Stellendam, is een briljante zet.

Mijn schipper slaat zich voor het hoofd dat hij daar niet aan gedacht had.

Jan jr legt zonder terughoudendheid uit met naast zich een breed lachende Esther hoe hij het heeft gedaan

Hij probeert onnodig - want hebben wij niet allemaal heerlijk gezeild? - maar omslachtig de verdenking af te wentelen dat hij voorkennis had van de verplichte nummers.

Mastenbroek senior heb ik nooit onschuldiger zien wegstijgen.

Maat van de Vedette